

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-10-18

Vår referens

Per Gunnar Rosengren
Utvecklingssekreterare
pergunnar.rosengren@malmö.se

Remiss från Utbildningsdepartementet - Offentlighetsprincipen eller insynslag (SOU 2024:28) och Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler för mindre enskilda huvudmän i skolväsendet GYVF-2024-3957

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i Malmö stad (Nämnden) har den 21 augusti 2024 fått möjlighet att yttra sig över Skolinformationsutredningens (U2021:04) slutbetänkande Offentlighetsprincipen eller insynslag – Allmänhetens insyn i enskilda aktörer inom skolväsendet (SOU 2024:28). Utredningen lämnar två huvudförslag där det ena är att offentlighetsprincipen införs i fristående skolor och det andra är att en insynslag beslutas som reglerar hur insyn i fristående skolor kan regleras.

Utbildningsdepartementet har även lämnat en promemoria med ett förslag till s.k. lätttnadsregler för små huvudmän angående insyn.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen föreslår att nämnden tillstyrker förslaget att införa offentlighetsprincipen i fristående skolor och avstyrker förslaget till insynslag samt departementspromemorians förslag till lätttnadsregler. Vidare föreslår förvaltningen nämnden att anse att det är viktigt med insyn i fristående skolor och att villkoren bör vara desamma för fristående som för offentliga huvudmän när det gäller tillgång till handlingar.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och överlämnar detsamma till kommunstyrelsen.
2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Beslutsunderlag

- Promemoria Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler för mindre enskilda huvudmän i skolväsendet
- Offentlighetsprincipen eller insynslag - Allmänhetens insyn i enskilda aktörer inom skolväsendet (SOU 2024:28)
- Förslag till yttrande av remiss Utbildningsdepartementet - Offentlighetsprincipen eller insynslag och Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler...(Reviderad efter AU - ändringar i rött)
- G-Tjänsteskrivelse GVN 2024-10-25 Remiss från Utbildningsdepartementet - Offentlighetsprincipen eller insynslag och Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler...(Reviderad efter AU - ändringar i rött)
- Protokollsutdrag §149 GVNAU 2024-10-16 Remiss Utbildningsdepartementet - Offentlighetsprincipen eller insynslag (SOU 2024:28) och Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler för mindre enskilda huvudmän
- G-Tjänsteskrivelse GVN 2024-10-25 Remiss från Utbildningsdepartementet - Offentlighetsprincipen eller insynslag och Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler... (reviderad efter AU - ren version)

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2024-10-16

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2024-10-25

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Betänkandet i korthet

Nämnden har den 21 augusti 2024 fått möjlighet att yttra sig över Skolinformationsutredningens (U2021:04) slutbetänkande Offentlighetsprincipen eller insynslag – Allmänhetens insyn i enskilda aktörer inom skolväsendet (SOU 2024:28). Utredningen lämnar två huvudförslag där det ena är att offentlighetsprincipen införs i fristående skolor och det andra är att en insynslag beslutas som reglerar insyn i fristående skolor. Utbildningsdepartementet har även lämnat en promemoria med ett förslag till så kallade lätttnadsregler för små huvudmän angående insyn.

Utredningsuppdraget och departementspromemorian

Skolinformationsutredningen har haft i uppdrag att föreslå en långsiktig lösning för att säkerställa myndigheters, kommuners och andra aktörers tillgång till skolinformation. I utredningens delbetänkande, Informationsförsörjning på skolområdet – Skolverkets ansvar (SOU 2023:21), redovisades en lösning som innebär att Skolverket tar över den

insamling av uppgifter från kommuner och enskilda huvudmän som Statistiska centralbyrån (SCB) hittills har utfört på uppdrag av Skolverket.

I sitt slutbetänkande presenterar utredningen ett förslag till offentlighetsprincip i fristående skolor. Frågan om offentlighetsprincip i fristående skolor har utretts tidigare i betänkandet Ökad insyn i fristående skolor (SOU 2015:82) och i Ökad insyn i välfärden (SOU 2016: 62). Skolinformationsutredningens förslag baseras på dessa tidigare utredningar. Genom ett tilläggsdirektiv fick utredningen också i uppdrag att utreda frågan om att införa en insynsprincip i fristående skolor. Av direktivet framgår att det finns behov av insyn i privata verksamheter på samma sätt som för det offentliga skolväsendet men att det måste tas hänsyn till att många av verksamheterna är små.

Utbildningsdepartementet har även tagit fram en promemoria, Offentlighetsprincipen med lättnadsregler för mindre enskilda huvudmän i skolväsendet (U2024/01169), som lämnar ett alternativt förslag. Promemorians förslag ska behandlas i anslutning till betänkandet SOU 2024:28. Utbildningsdepartementets alternativ till införande av offentlighetsprincip innebär i huvudsak att det ska införas så kallade lättnadsregler för mindre huvudmän, det vill säga huvudmän med högst två enheter och att lägre krav på handlingsoffentlighet ska ställas på dem.

Skolinformationsutredningens förslag om att införa en offentlighetsprincip

Skolinformationsutredningens förslag vad gäller offentlighetsprincip är att införa en bestämmelse i 2 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL) där det föreskrivs att de privata aktörerna ska tillämpa bestämmelser i tryckfrihetsförordningen (TF) om rätt att ta del av allmänna handlingar i tillämpliga delar och att fristående skolor vid tillämpningen av offentlighets- och sekretesslagen ska jämföras med myndigheter. Förslagen innebär också vissa ändringar i arkivlagen (1990:782), skollagen (2010:800) avseende kommunernas insyn samt i offentlighets- och sekretesslagen och lagen (2017:151) om meddelarskydd i vissa enskilda verksamheter. Även privat anordnad kommunal vuxenutbildning (komvux) och utbildning i folkhögskolor som motsvarar komvux i sfi ska omfattas.

Genom att de fristående skolorna, förskolorna, fritidshemmen, enskilda utbildningsanordnare av komvux och folkhögskolor som bedriver utbildning motsvarande komvux i sfi jämföras med myndigheter i offentlighets- och sekretesslagen kommer bestämmelser om sekretess för uppgifter om enskildas ekonomiska intressen, till exempel 24 kap. 8 § OSL inte längre att vara tillämpliga. Uppgifter om de privata aktörernas ekonomiska förhållanden kommer då inte att omfattas av absolut sekretess. I stället kommer bestämmelser till skydd för till exempel en myndighets affärsverksamhet att bli tillämpliga.

Representanter för olika fristående skolor och förskolor samt de olika branschförbunden Friskolornas riksförbund, Idéburna skolors riksförbund, Sefif och Idéburen välfärd har framfört till utredningen att de ekonomiska uppgifter som efterfrågas för statistikändamål inte anses vara känsliga för dem att lämna ut ur konkurrenssynpunkt.

Uppgifter som behövs för informationsförsörjningen på skolområdet som elevantal, elevsammansättning, betyg och resultat, genomströmning, kostnader, lärartäthet och personalsammansättning utgör enskilda huvudmäns affärs- och driftförhållanden enligt betänkandet. Utredningen föreslår därför att huvudregeln ska vara att dessa uppgifter ska vara offentliga även för privata aktörer.

Enligt betänkandet kommer utredningens förslag inte bara att lösa tillgången till information på skolområdet, utan alternativet att införa offentlighetsprincipen för privata aktörer, och de nya krav som det innebär, medför en ökad rättssäkerhet för vårdnadshavare, barn och elever. Den ökade insynen skulle underlätta kontrollen av myndighetsutövning mot barn och elever och därigenom bidra till att stärka deras rättssäkerhet. Det skulle också enligt betänkandet bli lättare för barn, elever och deras vårdnadshavare att bedöma kvalitet och villkor för olika skolor, förskolor och enskilda utbildningsanordnare. Detta ökar då även barns, elevers och föräldrars möjligheter att göra välgrundade val.

En del av offentlighetsprincipen är meddelarfriheten, dvs. rätten att lämna uppgifter till massmedierna i syfte att uppgifterna ska offentliggöras. Meddelarfriheten, vilken som huvudregel har företräde framför bestämmelser om tystnadsplikt, kompletteras med meddelarskydd. Detta består bland annat av ett förbud att efterforska vem som är uppgiftslämnare och ett förbud att utsätta en uppgiftslämnare för repressalier.

Skolinformationsutredningens förslag till insynsprincip

I uppdraget att utreda hur en insynsprincip kan införas i enskilda huvudmän och anordnare av komvux på entreprenad, har det också ingått att utreda och föreslå en särskild lag som ger allmänheten en rätt till insyn i verksamheten hos fristående förskolor, skolor och fritidshem.

Utredningen lämnar två olika lösningar till hur en insynslag kan utformas. Den ena är att insynslagen ansluter till systemet för handlingsoffentlighet enligt TF och sekretessreglering enligt OSL, och att den administrativa bördan minskas genom enklare förfaranderegler. Den andra lösningen är att en insynslag innehåller en lista med handlingar som finns hos de fristående aktörerna och som ska omfattas av insyn. En sådan insynslag skulle bli lättare att hantera för fristående huvudmän eftersom det då inte skulle behövas något diarium. I stället skulle lagen ange en lista på sådana handlingar som allmänheten har rätt till insyn i och en sådan lista skulle kunna utformas

på ett sådant sätt att den inte innehåller handlingstyper som i hög utsträckning innehåller uppgifter som inte bör spridas.

Insynsprincip i form av en insynslag för enskilda huvudmän inom skolväsendet

Insynslagen ger enskilda och myndigheter rätt till insyn i vissa angivna handlingstyper hos enskilda huvudmän inom skolväsendet. Lagen medför en skyldighet för huvudmännen att ge den insyn som följer av lagen. Rätten till insyn ska gälla handlingar som kommit in till huvudmannen eller som justerats eller färdigställts på annat sätt av denne, och som är att betrakta som färdiga. Den omfattar inte utkast, arbetsmaterial eller koncept till den slutliga handlingen. Rätten till insyn omfattar inte sammanställningar av uppgifter ur olika handlingar som i sig omfattas av rätten till insyn. Inte heller säkerhetskopior omfattas. De handlingstyper som kan bli föremål för insyn är angivna i insynslagen och är

- handlingar hänförliga till elever,
- handlingar hänförliga till personal,
- räkenskapshandlingar, och
- verksamhetsanknutna handlingar

Utredningen lämnar också förslag till bestämmelser som inskränker rätten till insyn till skydd för enskilda intressen och de skyddsbestämmelserna kallas i betänkandet för vägransgrunder. Vägransgrunderna är i huvudsak utformade så att rätten till insyn i en handling inte ska gälla om det innebär ett obehörigt röjande av en uppgift.

Vägransgrundernas skydd motsvarar det skydd som finns i offentlighets- och sekretesslagen för uppgifter hos myndigheter som är verksamma på samma område. Vägransgrunderna gäller till skydd för uppgift om

- en enskilds personliga förhållanden i förskola, skola och fritidshem,
- en enskild i personaladministrativ verksamhet,
- en enskilds hälsa eller sexualliv,
- affärs- eller driftförhållanden hos någon enskild som har trätt i affärsförbindelse med huvudmannen, och
- huvudmannens affärs- eller driftförhållanden

Utredningen tar inte ställning för det ena eller andra alternativet men gör bedömningen att en insynslag som innehåller en lista med handlingar som ska vara tillgängliga för insyn ligger mer i linje med direktivens ordalydelse, dvs. lutar mer mot det andra

alternativet. Lösningen har även fördelen att de privata aktörerna inte behöver hantera information som en myndighet, det vill säga föra diarium och avgöra vad som är en allmän handling och inte.

Negativa konsekvenser av förslagen

Skolinformationsutredningens förslag det vill säga både att införa offentlighetsprincip och en insynslag bedöms medföra ökade administrativa kostnader. Bland annat kan det krävas att administrativ personal anställs men eftersom intäkterna inte ökar kan det leda till minskad pedagogisk personal.

Skolinformationsutredningen bedömer att kravet på tillgänglighet och skyndsamt vad gäller utlämnande av handlingar kommer vara svårare för de allra minsta aktörerna att efterleva. Särskilt små aktörer finns bland huvudmän som bedriver förskola. Det bedöms vara förenat med stora svårigheter rent praktiskt att möta kraven på tillgänglighet och skyndsamt. Små huvudmän har dock möjlighet att hålla sin registrering av allmänna handlingar enkel och därmed begränsa sina kostnader.

Förslag angående anpassning för mindre huvudmän enligt Skolinformationsutredningen

Skolinformationsutredningen lämnar inga förslag om särskilda regler som ska underlätta för mindre huvudmän att hantera offentlighet och allmänna handlingar som ansluter till systemet för handlingsoffentlighet enligt TF och sekretessreglering enligt OSL. Däremot har utredningen i sin konsekvensanalys räknat på de administrativa kostnader som blir följderna för de privata huvudmännen och har kategoriserat huvudmännen utifrån elevantal. Utredningen konstaterar att förslaget innebär kostnader för privata huvudmän och att huvudmännens förmåga att hantera de nya reglerna sannolikt varierar med huvudmännens storlek.

I insynslagen blir däremot den administrativa bördan för privata huvudmän mindre genom enklare förfaranderegler bland annat i form av att de uppgifter och dokument som kan bli föremål för utlämnande listas i förslaget till insynslag. Därmed minskar behovet av en prövning som motsvarar sekretessprövningen vilket i sin tur minskar den administrativa bördan när insyn ges.

Departementspromemoria med lättnadsregler för mindre huvudmän

Utbildningsdepartementet har skrivit ett eget förslag som i flera delar men inte i alla delar överensstämmer med Skolinformationsutredningens. Promemorians utgångspunkt är att utredningens förslag är utformade så att de ska vara enkla att tillämpa för alla huvudmän men att reglerna inte gör någon åtskillnad mellan stora och små huvudmän.

Utbildningsdepartementet anser dock att en sådan åtskillnad bör göras direkt i förslagets utformning så att enklare regler ska tillämpas för mindre huvudmän.

Utbildningsdepartementet noterar att Skolinformationsutredningens konsekvensanalys utgår från elevantal och anser att huvudmän med 200 eller färre elever är att betrakta som små. Departementet skriver att elevantal kan variera och att gränsen mellan små och mellanstora och stora huvudmän därför kommer att vara flytande. De allra flesta av de enskilda huvudmännen – nio av tio i grundskolan, och åtta av tio i gymnasieskolan – driver bara en enda skola. Enligt statistik från Skolverket bedrev 87 procent (1 727 av totalt 1 972 huvudmän) av de enskilda huvudmännen för förskolor bara en enda förskola 2022.

I utbildningsdepartementets promemoria presenteras därför ytterligare ett alternativ som innebär att offentlighetsprincipen görs tillämplig i fristående förskolor, skolor och fritidshem genom ändringar i OSL men att det även införs särskilda undantagsregler, s.k. lättnadsregler, för mindre huvudmän. De fristående huvudmän som har fler skolenheter än två ska tillämpa offentlighets och sekretesslagen på motsvarande sätt som myndigheter men de huvudmän som har färre skolenheter, behöver inte hålla ett diarium utan endast hålla handlingar ordnade. De behöver inte heller lämna ut handlingar skyndsamt, utan endast i ”rimlig tid”. Dessa huvudmän behöver inte heller lämna ut handlingar på ett visst sätt, till exempel på plats utan ska få bestämma hur den enskilde ska få ta del av en allmän handling.

I departementspromemorian föreslås även att större huvudmän ska kunna tillämpa lättnadsreglerna under en övergångsperiod om ett år efter att offentlighetsprincipen har införts hos enskilda huvudmän det vill säga även större huvudmän ska omfattas av reglerna under år 2027.

Konsekvenser av utbildningsdepartementets förslag

Utbildningsdepartementet baserar sina beräkningar av ökade kostnader på samma utgångspunkter som Skolinformationsutredningen. Förslaget i departementspromemorian beräknas uppgå till 80 procent av kostnaden av förslaget om att införa offentlighetsprincipen med samma krav som för offentliga huvudmän. För huvudmän med endast en skolenhet och de minsta huvudmännen dvs. huvudmän med endast en förskola, sänker förslaget i departementspromemorian kostnaderna ytterligare.

Särskilt om förslagen till regler för arkivhållning

Skolinformationsutredningen föreslår att kommunerna ska vara arkivmyndighet och ha tillsynsansvaret för de privata utbildningsanordnarnas hantering av arkiven. Kommunerna ska få bestämma avgifter för arkivtillsyn och ska få ta ut en avgift vid övertagande av arkiv i enlighet med självkostnadsprincipen. Arkiven hos privata aktörer blir underkastade tillsyn av arkivmyndigheten, vilket innebär att arkivmyndigheten kan ställa krav på hur arkiveringen ska göras. Privata aktörer kan också bli föremål för tillsynsbesök av arkivmyndigheten vilket kan kräva viss arbetsinsats från dem.

Departementspromemorian föreslår att arkivlagen inte ska gälla för huvudmän med maximalt två enheter utan att enklare regler ska gälla som ska föras in i skollagen. Departementet föreslår samma regel som Skolinformationsutredningen förslag till insynslag dvs. att handlingar ska sparas i minst sju år men också vissa handlingar ska kunna gallras tidigare än sju år. Betänkandet nämner inget om regler för att bevara och arkivera betyg och det tas inte heller upp i departementspromemorian. Dock finns inget förslag att ändra den regel som finns i 29 kap. 18 § skollagen, vilken anger att huvudmannen för en fristående skola ska lämna över elevernas slutbetyg eller de betygsdokument som eleven får efter fullföljd gymnasieutbildning till den kommun där skolan är belägen. Det innebär att det blir ingen skillnad när det gäller arkiveringen av betyg.

De kommunala arkivmyndigheterna föreslås bli tillsynsmyndighet för de privata aktörerna som bedriver skollagsreglerad verksamhet. Det innebär att de kommunala arkivmyndigheterna kommer få ökade kostnader när enskilda anordnare av skollagsreglerad verksamhet ska följa arkivlagens regler. Förslagen utgår också från att de kommunala arkivmyndigheterna ska ges möjlighet att ta ut avgifter från de privata aktörerna för att finansiera den ökade kostnaden.

Förslag till yttrandet

Offentlighetsprincipen i fristående skolor

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kan konstatera att erfarenheterna av bristen på insyn i friskolor har medfört allvarliga konsekvenser. Genom bristande insyn i fristående skolor finns det en risk för att missförhållanden inte upptäcks, vilket drabbar eleverna. Ur det perspektivet är införandet av en offentlighetsprincip i fristående skolor och förskolor ett välkommet förslag.

Förslaget att offentlighetsprincipen införs i fristående skolor har flest fördelar, bland annat genom att regelverket är beprövat och mer långtgående än förslaget om insynslag eller lättnadsregler. Genom en ökad insyn ges vårdnadshavare och elever större möjligheter att ta del av handlingar och jämföra kvalitet. Inte minst kraven för arkivhållning säkerställer att handlingar bevaras för forskning och framtida behov. Förslagen möjliggör jämförande av kvalitet på samma villkor för nämndens skolor och fristående skolor. Nämnden tillstyrker därför att offentlighetsprincipen införs i fristående skolor enligt förslaget.

Nämnden noterar att representanter för olika fristående skolor och förskolor samt de olika branschförbunden Friskolornas riksförbund, Idéburna skolors riksförbund, Sefif och Idéburen välfärd har framfört till utredningen att de uppgifter som efterfrågas för statistikändamål om ekonomiska förhållanden inte är känsliga för dem att lämna ut ur konkurrenssynpunkt. Detta gäller även för enskilda anordnare av komvux och

organisationer som representerar folkhögskolor, det vill säga de har uppgett att de är av samma uppfattning. De enskilda anordnarna av komvux har också uppgett att dessa uppgifter redan finns tillgängliga hos kommunerna som är huvudmän för utbildningen.

Reglerna om arkivhållning innebär dock ett betydande åtagande för en kommun som Malmö som idag har 24 fristående gymnasieskolor så väl som ett stort antal fristående grundskolor och förskolor. Kostnaderna för arkivhantering ska kunna finansieras genom avgifter enligt förslaget men det är oklart i förslaget precis hur detta ska gå till. Tillsynsansvaret över de fristående skolornas arkiv kommer att öka arbetsbördan för stadens arkivarier. Då utformning av tillsyn inte är tydlig beskriven är det oklart hur nämndens arkivpersonal skulle påverkas. Dock innebär det en ökad arbetsbörda när tillsynsansvaret ökar för fristående skolors arkiv och även att ansvaret för arkivhållning utvidgas. Nämnden anser att detta förslag behöver utredas ytterligare och framförallt gäller det förslaget om att avgiftsbelägga fristående skolor för arkivhållning och arkivtillsyn.

Förslaget om insynslag

Nämnden anser att förslaget till en insynslag ger mindre möjligheter till insyn än vad lagen om offentlighet och sekretess gör. Även utbildningsdepartementets förslag till lättnadsregler skulle medföra sämre möjligheter för enskilda till insyn än vad som är möjligt med förslaget till insynslag. Det skulle också innebära sämre möjlighet att jämföra fristående skolor och nämndens skolor. Nämnden förordar därför skolinformationsutredningens huvudförslag som är att införa en bestämmelse i Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) OSL som i princip gör offentlighetsprincipen tillämplig i fristående verksamheter.

Utredningen framhåller att lösningen att införa offentlighetsprincipen i fristående skolor för med sig andra konsekvenser än att lösa tillgången på information från enskilda aktörer samt att flera av dessa huvudmän är små med få anställda dvs. att bördan kan bli stor och eventuellt tränga undan pedagogisk personal.

Nämnden vill därför framhålla att det finns risker med förenklade regler eftersom de begränsar insynen hos fristående skolor när det snarast behövs mer insyn och möjligheter till granskning. Nämnden är vidare kritisk till att utgångspunkten för resonemangen om efterlevnad av offentlighetsprincipen utgår från att undantag ska göras för mindre huvudmän. Nämnden bedömer att behovet av insyn är lika viktigt hos mindre huvudmän som hos större och att en mindre huvudman rimligen har en mindre administrativ börda till följd av en mindre verksamhet.

Lika villkor för fristående och offentliga skolor var en tydlig utgångspunkt när den nya skollagen infördes 2010 men trots det är villkoren olika för offentliga och för fristående skolor till exempel när det gäller insyn. Det förhållandet kommer inte att förändras om

insynslagen eller utbildningsdepartementets förslag till lätttnadsregler införs. Det finns anledning att påminna om att offentliga huvudmän kan vara små och det är till exempel inte ovanligt att en kommun endast har en gymnasieskola.

Nämnden avstyrker därför förslaget till insynslag och utbildningsdepartementets förslag till lätttnadsregler.

Bevarande av allmänna handlingar, arkiv och förslaget om minst sju år

I förslaget till insynslag och i utbildningsdepartementets förslag till lätttnadsregler för mindre huvudmän, föreslås att handlingar bara ska bevaras i sju år och kan sedan rensas. Det anges inte om detta också ska gälla för betygshandlingar men eftersom inget nytt förslag lämnas angående regeln i 29 kap. 18 § skollagen om att fristående skolor ska lämna elevernas slutbetyg eller de betygsdokument som eleven får efter fullföljd gymnasieutbildning till den kommun där skolan är belägen, förändras inte denna regel.

Denna reglering fungerar inte tillfredställande, vilket skapar stora svårigheter för före detta elever. Fristående skolor som till exempel har lagt ner sin verksamhet eller vilka av andra skäl har upphört, har inte alltid lämnat över betygshandlingar enligt 29 kap. 18 § skollagen vilket har medfört stora svårigheter för elever som behöver få tillgång till sina gamla betyg för vidare studier.

Nämndens kommunala gymnasieskolor har de senaste två åren fått ta över elever från två fristående gymnasieskolor som förlorat sina tillstånd och upphört med sin utbildningsverksamhet. Då har huvudmannen brustit i överlämning av elevernas dokumentation till kommunen eller annan skolenhet och betyg har i stor utsträckning saknas. Till exempel har det varit svårt att få del av skolans betygskatalog vilket har medfört svårigheter vid mottagandet av eleverna och planering av deras fortsatta utbildningsvägar. Skolinspektionen har inte heller något ansvar att se till att betygskataloger förs över till hemkommun när en fristående skolas tillstånd dras tillbaka. I nuvarande reglering i 29 kap. 18 § skollagen saknas en explicit skyldighet för huvudmannen för fristående skolor att även överföra betygskataloger och nödvändigt underlag till kommunen efter att huvudmannens tillstånd upphört. Med hänsyn till denna lucka i lagstiftningen ser nämnden ett behov av att regleringen i 29 kap. 18 § skollagen kompletteras med ovan nämnda skyldighet så att en mekanism införs och tydliggörs så att inte elever riskerar att drabbas ytterligare av en huvudmans brister. Det är även viktigt att utformningen av en ny lydelse av 29 kap. 18 § skollagen om att bevara handlingar i sju år, inte äventyrar bevarandet av betygskatalogen och betygshandlingar. Utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv är det särskilt viktigt att betygshandlingar inte riskerar att gallras innan de är säkert överlämnade och bevarade i kommunens arkiv. Vad som framgår av nuvarande bestämmelser i 8 kap. 8 och 9 §§ gymnasieförordningen (2010:2039) i denna del säkerställer inte heller att hantering och

överlämning av betygskataloger sker ordnat under huvudmannens ansvar. En fristående huvudmans ansvar för detta bör förtydligas i aktuell bestämmelse.

Nämnden bedömer att kravet att dokument ska förvaras hos en enskild huvudman i minst sju år utgör alltför kort tid och att behovet av att kunna ta del av handlingar är mer omfattande än så. Sjuårsgränsen förefaller vara godtyckligt satt och tar inte hänsyn till framtida behov för enskilda, forskning eller behov av att kunna ta del av handlingar som åtgärdsprogram, utredningar eller annat som rör en skolas verksamhet. Det finns givetvis tillfällen när handlingar ska gallras. Det saknas resonemang och förslag om vilken grund som ska gälla i insynslagen för när en handling kan gallras eller om den ska behållas. Detta måste utredas ytterligare och ett förslag om motsvarande arkivredovisning införas i insynslagen om regeringen skulle välja att gå vidare med förslaget.

Ansvariga

Elena Zukauskaitė Avdelningchef

Anneli Schwartz Förvaltningschef